

Újabb vaskos csabak (*Telestes souffia*) a Felső-Tiszáról

Sallai Zoltán, Sallai Márton

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság megbízásából végeztünk halfaunisztikai célú felmérést Fa Felső-Tiszán. 2020. május 27-én Tiszabecsnél, közvetlenül a Batár-patak torkolatánál a partvédelmi kőszórásról egy nagyon ritka hal akadt a hálónkba. Az egy 1+ korosztályú fiatal egyedén még nem voltak kifejezetten a faji bélyegek, de az alapos szemrevételezést követően a halat vaskos csabaknak határoztuk. A fajnak a recens időszakból kizárólag a Felső-Tiszáról vannak bizonyított előfordulási adatai: 2004: Tiszacsécse (Harka & Sallai, 2004), 2007: Tiszabecs (Györe, 2008), Tiszamogyorós (Halasi-Kovács, 2009). A fajnak ez a negyedik bizonyított, ismert előfordulása az elmúlt 30 évből, közel 12 éve került kézre utoljára hazánkból. A faj mivel

A Felső-Tiszából fogott fiatal vaskos csabak (Sallai Zoltán felvétele)

természetvédelmi oltalom alatt áll és közösségi jelentőségű (Natura 2000-es faj), előfordulása kiemelkedő természetvédelmi jelentőséggel bír.

Első adatok a tiszai ingola (*Eudontomyzon danfordi*) tömeges éjszakai ívásáról

Somogyi Dóra, Nyeste Krisztián

A tiszai ingola (*Eudontomyzon danfordi*) a Kárpát-medencében előforduló ingolafélék (Petromyzontidae) egyik képviselője, mely a Tisza vízrendszerében endemikus. Életmenetéről, így szaporodásáról és lárvastádiumairól kevés információ áll a rendelkezésünkre. Potamodrom vándorlóként a faj egyedei ívási időszakban (április-május) a vízfolyások felsőbb szakaszaira vonulnak, ahol ívógödreik elkészítését követően szaporodnak. Irodalmi adatok szerint az ívás fontos tényezője a napsütés és a legalább 10–12 C°-os vízhőmérséklet, amelyek alapján az ívo egyedek maximális számát a kora délutáni órákban várhatnánk. A dunai ingola (*Eudontomyzon mariae*) esetében egyes szakirodalmi források nem csupán nappali, hanem éjszakai aktivitási csúcsról is beszámolnak, a tiszai ingola esetében azonban ilyen feljegyzésekről nincs információnk.

2020. április 18–20-a között a Zempléni-hegységben található Kemence-patak tiszai ingoláinak szaporodását vizsgáltuk. A patak Kókaputól Kishutáig tartó szakaszán 5 ívógödörnél végeztünk megfigyeléseket az ívás napszakos intenzitásának megfigyelésére. Az első nap napsütéses, meleg időjárása – a szakirodalomnak megfelelően – meghozta a várt kora délutáni (14:00) aktivitási csúcst, az egyes ívógödörknél a szaporodó egyedek száma elérte a 15-öt is. Az esti (22:40) egyedszámlálás során azonban meglepően tapasztaltuk az egyedszámok jelentős növekedését. A patak általunk vizsgált szakaszának a legfelső ívógödörnél egy közel 70 egyedből álló csoportot találtunk, illetve a többi

Tiszai ingolák tömeges éjszakai ívása a Kemence-patakban (Nyeste Krisztián felvétele)

gödörnél is jóval több ingolát számoltunk, mint a nappali órákban. Vizsgálatunkat a következő nap megismételve az előző nap eredményeihez hasonló tapasztalatokkal zártuk, de kisebb egyedszámmal, ami magyarázható akár a borongós időjárással, vagy az ívás lecsengő szakaszával. Eredményeink, észrevételeink több kérdést is felvetnek, ezért érdemes lehet egy komplex vizsgálat lefolytatása is, hogy minél többet megtudhassunk e rejtélyes, fokozottan védett fajunk életéről.